

Всесвітнє наукове ноосферно-онтологічне товариство
Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди
Громадська організація «Фонд розвитку науки та освіти «INTELLEKT»

World Scientific Noosphere-Ontological Society
H. S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University
Public organization «Foundation of Science and Education «INTELLEKT»

Weltwissenschaftliche Noosphäre-Ontologische Gesellschaft
H. S. Skovoroda Nationale Pädagogische Universität Charkiw
NGO «Stiftung für die Entwicklung von Wissenschaft und Bildung «INTELLEKT»

ДУХОВНО-ІНТЕЛЕКТУАЛЬНЕ ВИХОВАННЯ І НАВЧАННЯ МОЛОДІ В ХХІ СТОЛІТТІ

*Міжнародний періодичний збірник наукових праць
за загальною редакцією В. П. Бабича, Ю. Д. Бойчука, Л. С. Рибалко, О. М. Хвостиченка*

SPIRITUAL AND INTELLECTUAL UPBRINGING AND TEACHING OF YOUTH IN THE XXI CENTURY

*International Periodical Collection of Scientific Papers
edited by V. P. Babych, Yu. D. Boychuk, L. S. Rybalko, O. M. Khvostychenko*

GEISTIGE UND INTELLEKTUELLE ERZIEHUNG UND AUSBILDUNG DER JUGEND IM XXI JAHRHUNDERT

*Internationale regelmäßig erscheinende Sammlung wissenschaftlicher Beiträge
unter der Gesamtedaktion von V. P. Babych, Y. D. Boichuk, L. S. Rybalko, O. M. Khvostychenko*

Випуск / Issue / Ausgabe
IV — 2022

РОЗДІЛ 3. ПСИХОЛОГІЧНІ ТА АКМЕОЛОГІЧНІ ПИТАННЯ ДУХОВНО-ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ І НАВЧАННЯ	642
Ван Інчжи. Психологічні аспекти підготовки учителів музичного мистецтва	643
Воронін А. І., Зелений І. І. Акмеологічні питання формування лідерської компетентності майбутніх офіцерів	646
Грубі Т. В. Формування толерантності особистості в системі сучасної освіти	650
Загребельний О. В., Чепель М. О., Дорофєєв А. С. Чинники прийняття військовими управлінських рішень в екстремальних ситуаціях	654
Замішак М. І., Ільницька М. В. Проблема духовно-морального виховання підростаючого покоління	658
Зеленський Б. Р. Формування мотивів професійного зростання	662
Іванькова Н. А. Основні напрями психологічної підготовки фармацевта/провізора	666
Каліна К. Є. Шляхи розвитку та вдосконалення резильєнтності викладачів закладів вищої освіти в умовах військового стану в Україні	670
Кікінежди О. М., Кізь О. Б., Василькевич Я. З. Концепція «сродної праці» Григорія Сковороди у духовно-інтелектуальному вихованні особистості XXI століття : психологічний вимір	675
Клімакова С. М. Шляхи до успіху в різних сферах діяльності на основі використання знань про наміри та цілеспрямовану мету	680
Кобильченко В. В., Омельченко І. М. Цінності як основні складники структури особистості дошкільника	684
Колеснікова Ю. С. Студентська практика в школі як засіб акмеологічного розвитку педагога-наставника	688
Лугова В. М., Паславська О. В. Самоменеджмент як засіб підвищення ефективності навчальної діяльності в умовах дистанційного навчання	692
Лугова М. С. Духовно-інтелектуальні засади сімейного виховання в сучасних соціокультурних контекстах	697
Погорелова Т. Ю. The structure of hei students' gender culture	701
Полонська А. Ю., Отрошко Т. Ф. Роль емоційного інтелекту в професійній діяльності вчителя початкових класів	705
Пономаренко Я. С. Професійна етика та чесність поліцейських як пріоритетні завдання фахової підготовки	708
Сеньовська Н. Л., Наумович Я. Я. Психокорекційний тренінг як форма духовно-інтелектуального виховання і навчання	711
Сирота Л. Б. Моральний розвиток студента: ставлення до обов'язків	715
Смеречак Л. І. Акмеологічні засади духовно-інтелектуального виховання студентської молоді	719
Стасюк В. В., Дикун В. Г. Faith and atheism in war as a social and psychological problem	722
У Юе, Пісоцька М. Е. Погляди науковців щодо співвідношення між поняттями «індивідуалізація навчання» та «диференціація навчання»	726
Хвостиченко О. М. Почуття як об'єкт духовно-інтелектуального виховання особистості.....	730

ОСНОВНІ НАПРЯМИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАРМАЦЕВТА/ПРОВІЗОРА

Іванькова Н. А.

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри клінічної фармації, фармакотерапії,
фармакогнозії та фармацевтичної хімії,
Запорізький державний медичний університет,
м. Запоріжжя, Україна

Розглянуто сутність акмеологічного підходу та особливості його впровадження в професійну підготовку майбутніх фармацевтів у медичному закладі вищої освіти. Визначено мету, принципи та умови реалізації акмеологічного підходу в процесі підготовки фахівців фармацевтичного спрямування. Обґрунтовано необхідність розширення змісту навчального предмету «Соціально-комунікативна взаємодія у фармації» долученням тем «Акмеологічні принципи професійного розвитку майбутнього фармацевта» та «Інформаційно-комунікативна компетентність як основа безперервного навчання майбутнього фармацевтичного працівника» як основи формування акмеологічної та інформаційно-комунікативної компетентностей майбутнього фармацевта.

Ключові слова: фармацевт, медичний заклад вищої освіти, акмеологія, соціально-комунікативна взаємодія, етика, емоційний інтелект, інформаційно-комунікативна компетентність.

The essence of the acmeological approach and the peculiarities of its implementation in the professional training of future pharmacists in a medical institution of higher education were considered. The purpose, principles and conditions of implementation of the acmeological approach in the process of training specialists in the pharmaceutical field were defined. The need to expand the content of the educational subject «Social-communicative interaction in pharmacy» by adding the topics «Acmeological principles of professional development of the future pharmacist» and «Information-communicative competence as the basis of continuous training of the future pharmaceutical worker» as the basis for the formation of acmeological and information-communicative competences of the future pharmacist was justified.

Keywords: pharmacist, medical institution of higher education, acmeology, social-communicative interaction, ethics, emotional intelligence, information-communicative competence.

Однією з важливіших особливостей підготовки фахівців фармацевтичного профілю є необхідність формування особистості, здатної розвиватися та вдосконалюватися як професійно, так і особистісно, здатної вирішувати професійні задачі, використовуючи різноманітні засоби комунікації, демонструючи при цьому теоретичні знання та навички щодо психології спілкування.

Майбутній фармацевт протягом періоду навчання має сформувати навички комунікації з відвідувачами аптек, лікарями, колегами. Саме тому програма навчання майбутніх фахівців фармації передбачає вивчення предмету «Соціально-комунікативна взаємодія у фармації». Здатність розуміти людей — проявляти емпатію, в поєднанні з високим рівнем професійних знань, створює можливість реалізувати найважливішу потребу людини — самореалізуватися в соціумі та бути затребуваним у сфері професійної діяльності. Оскільки навички психології спілкування формуються поступово та вдосконалюються на етапі зрілості людини, важливим аспектом підготовки майбутніх фахівців фармації є саме акмеологічний підхід, який передбачає використання загальної теорії індивідуально-психологічного розвитку людини. Таким чином, постає питання визначення сутності акмеологічного підходу й розкриття специфіки його впровадження в професійну підготовку майбутніх фармацевтів у медичному закладі вищої освіти.

У Національній стратегії розвитку освіти в Україні на 2012–2021 роки» [1] зазначено про необхідність проектування акмеологічного освітнього простору з урахуванням інноваційного розвитку освіти, запитів особистості, потреб суспільства й держави, що забезпечує виховання людини інноваційного типу мислення та культури. Отже, для розкриття сутності акмеологічного підходу у підготовці майбутнього фахівця фармації важливими завданнями є визначення змісту педагогічних категорій: мета, принципи, умови, засоби та результати навчання, що, по суті, формують педагогічну технологію.

Метою навчання майбутніх фахівців фармації в умовах реалізації акмеологічного підходу є формування та розвиток у майбутніх фармацевтів самосвідомості, саморегуляції, самомотивації, емпатії, потреби самовдосконалення в освітньому середовищі.

Визначаємо наступні принципи підготовки майбутнього фахівця фармації на засадах акмеологічного підходу: гуманізму, життєдіяльності [2], соціальної відповідальності, всебічного розвитку особистості, колективної єдності, системності.

До умов організації навчання на базі акмеологічного підходу відносимо сформований акмеологічний простір, який поділяємо на освітній простір навчального закладу та локальний простір навчального предмету. Внутрішніми умовами досягнення професійного акме є мотивація, активність, цілеспрямованість, здатність мобілізувати професійні можливості, сконцентруватися на меті, прагнення до збереження і примноження своїх досягнень. Зовнішніми умовами вияву акме в професійному розвитку є сприятливе середовище, яке спонукає особистість до розкриття її справ-

жніх професійних можливостей, а також наявність подій, які можуть стати поштовхом до кульмінацій у професійному розвитку [3].

Структура освітнього простору навчального закладу в умовах дистанційного навчання складається з апаратного та програмного забезпечення навчального процесу та, перш за все, це підготовлені викладачі та відповідне методичне забезпечення. Структура освітнього простору має бути побудована з урахуванням сучасних тенденцій інноваційності навчального процесу та мотивувати навчаємих щодо подальшого постійного вдосконалення інформаційно-комунікативних навичок у загальній площині професійної компетентності.

У структурі освітнього простору навчального закладу, який працює в умовах віддаленого навчання, виділяємо апаратне та програмне забезпечення, систему підготовки викладачів до використання інформаційних засобів комунікації у процесі навчання. До апаратного забезпечення відносимо комп'ютери, смартфони, планшети та інші гаджети.

Програмне забезпечення — програми, які використовуються для забезпечення взаємодії викладача і навчаємого та забезпечують їх комунікацію. В даний час активно застосовуються платформи Office365, зокрема сервіс Teams, Skype, Zoom та інші.

Акмеологічний простір навчального предмету «Соціально-комунікативна взаємодія у фармації», на нашу думку, — це система впливів та умов формування особистості майбутнього фахівця фармації. До локального простору навчального предмету відносимо зміст навчального предмету, методичне забезпечення та систему міжособистісних відносин, які встановлюються протягом навчання між суб'єктами навчання.

Формування змісту навчального предмету «Соціально-комунікативна взаємодія у фармації» відбувається з урахуванням інноваційності освітнього середовища навчального закладу, вектору розвитку та впровадження інформаційних технологій у фармації та морально-етичних настанов, які є основою комунікативної компетентності майбутнього фахівця фармації. Вважаємо за необхідне включення до змісту навчального предмету «Соціально — комунікативна взаємодія у фармації» таких тем як «Акмеологічні принципи професійного розвитку майбутнього фармацевта», «Інформаційно-комунікативна компетентність як основа безперервного навчання майбутнього фармацевтичного працівника».

Провідною ідеєю акмеологічного підходу при підготовці майбутніх фармацевтів стає розвиток емоційного інтелекту, а саме: самопізнання, саморегуляції, самомотивації, емпатії, та соціальних стосунків (вміння зацікавити людей, працювати в команді, вирішувати конфлікти, вміння створити в команді атмосферу довіри, вислухати, прийняти різні точки

зору, знайти спільні точки дотику), а також здатність адаптуватися до умов професійної діяльності, що постійно змінюються та вміння працювати в команді.

Таким чином, сутністю впровадження акмеологічного підходу в професійну підготовку майбутніх фармацевтів є обґрунтування теоретичних питань становлення та розвитку майбутнього фармацевта під час навчання у закладі вищої освіти та формування підґрунтя для подальшого розвитку та самовдосконалення особистості протягом життя.

Перспективним напрямком є розробка педагогічної технології підготовки фармацевта на засадах акмеологічного підходу, реалізація якої має на меті розкриття внутрішнього потенціалу людини та якостей, які сприяють досягненню високого рівня розвитку особистості, професіоналізму та закладає основи для навчання протягом життя як внутрішньої потреби та здатності для самостійного навчання.

Список використаних джерел

1. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012–2020 роки. URL: www.mon.gov.ua/images/files/4455/pdf. (дата звернення: 27.10.22).
2. Цюняк О. Професійна підготовка майбутніх вчителів початкових класів в умовах цифрової трансформації освіти : моногр. Івано-Франківськ : Кушнір Г. М., 2021. 316 с.
3. Акмеологічні засади професійної самореалізації вчителів у системі методичної роботи загальноосвітніх навчальних закладів : моногр. / Рибалко Л. С. та ін. *Бібліотека журналу «Управління школою»*. Харків : Вид. група «Основа», 2017. Вип. 7 (174). 128 с.